ANUL III. — No. 7.
1 FEBRUARIE 1927.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar
și în românul necinstit și înstrăinat!“

ÎNFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

CUPRINSUL:

Un număr 12 Lei
Abonamentul 1 an 300 lei, 6 luni 150 lei

Redactor responsabil: Dr. LAZĂR ISAICU
Prim Redactor: CAIUS BARDOȘI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STR. BOB No. 7.

TIPOGRAFIA „DACIA„
CLUJ, C. VICTORIEI 7.

ANUL III. — Nr. 6 1 FEBRUARIE 1927

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine"

Organizarea corupţiei

Nu este locul aici de a desvălui plaga corupţiei, ce bântuie pretutindeni după războiul mondial sub forme variate, tinzând unele din ele să pătrundă ca practică obişnuită, deci onestă, în cadrul vieţii noastre de toate zilele.

Nu se poate denunţa şi combate aici mentalitatea celor interesaţi, din nenorocire tot mai numeroşi, de a face distincţiuni subtile şi artificiale între diferitele mijloace de corupţie, cu intenţia precisă de a micşora domeniul de aplicare al noţiunii „mită" din dreptul penal, sustrăgând astfel activitatea lor pedepsii prevăzută de legiuitor. Spre exemplu, se caută a se deosebi şi despărţi de „mituire": practica *„bacşişului"*, obiceiul *„cadourilor"*, *„comisioanele"* la furnituri, *„gratificaţiile"* condiţionate de urgentarea unor contracte cu foloase indiscutabile pentru partea care contractează cu statul şi în fine orice alte beneficii puse sub forma inocentă a *„remuneraţiei serviciilor prestate"* la închierea unei afaceri sau executarea unei operaţiuni, cari privesc interesul sau prestigiul statului.

Comisia, care se ocupă cu unificarea legislaţiei noastre penale, are datoria să definească larg şi precis noţiunea „mituire" coprinzând şi formele subtile pe care astăzi toţi samsarii, toţi intermediarii, în afacerile statului, caută să le prezinte, spre propria lor siguranţă, ca stând dincolo de codul penal; are datoria să preciseze şi să însoţească de mai aspră sancţiune „traficul de influenţă". Aceiaşi comisie va introduce desigur în codul unificat şi sancţiunea contra mituitorului, care în vechiul regat poate cumpăra nepedepsit conştiinţa funcţionarilor publici, răspândind astfel ispita şi practica corupţiei fără nici o teamă.

In acest articol aducem un caz precis de punere în mişcare a unei vaste organizaţii, în scop de mituire, spre a zădărnici luarea unei serii de măsuri, ce erau menite să aducă o îndreptare în viaţa poporului rus, sub regimul ţarist.

In anul 1802, Impăratul Alexandru I, voind să cunoască adevărata situaţie a Jidanilor, ca număr şi ocupaţie în ţara lui, a instituit o comisie de 5 membri, înalţi funcţionari şi oameni de încredere, spre a se ocupa cu chestiunea jidovească şi a propune măsuri precise pentru rezolvirea ei. Iniţiativa imperială pornia la timp, fiind prilejuită de o stare de lucruri intolerabilă: pe de o parte nu se ştia câţi jidani locuesc în Rusia, dar se observa că numărul lor este îngrijitor: era exact aceiaşi situaţie, în privinţa statisticei, care domneşte în România întregită in anul de graţie 1927; pe de altă parte, se ridicau plângeri tot mai multe şi mai acute contra Jidovimei, care prin cârciumarii ei la sate nimiceau prosperitatea economică, distrugeau sănătatea fizică şi morală a ţăranului rus. Dacă Napoleon I a caracterizat pe Jidani de „omizile şi lăcustele Franţei", înţelegi domnule cititor cum se purtau fii lui Israel în imperiul rusesc, profitând de ignoranţa ţărănimei slave, de sărăcia şi viţiile ei, lăsată în completă părăsire, dacă nu sistematic exploatată de o administraţie venală, cumpărată de Jidani. Era exact aceiaşi situaţie ce dăinueşte în România întregită în anul 1927.

Imediat ce s'a auzit despre instituirea comisiei de 5, Jidovimea din toată Rusia s'a alarmat; Kahalul a fost convocat în pripă într'o adunare extraordinară, spre a lua toate măsurile de zădărnicire a eventualelor dispoziţiuni contra Jidanilor. In ce fel? *Prin corupţie.*

Aceasta afirmaţiune nu se bazează pe o simplă deducţiune, scoasă din practica Jidovimei, ori când şi ori unde a fost ameninţată în viaţa-i multimilenară; ci este dovedită prin documente preţioase, pe cari le-a destăinuit lumii creştine Jidanul *Brassman*, trecut la creştinism, în lucrarea-i întitulată *Cartea asupra Kahalului*[1]) coprinzând 1000 de ordonanţe ale Kahalului între anii 1794 şi 1833, publicată în ruseşte, apărută la Wilna în 1870, fiind socotită de Jidani atât de periculoasă din cauza desvăluirii secretelor lor, în cât imediat după apariţie toate exemplarele au fost cumpărate de Jidani şi în urmă distruse, arse ori ascunse, iar autorul a murit otrăvit[2]) Un exemplar a ajuns în mâna unui scriitor rus, numit *Kalixt de*

---

1) Iată cum vorbeşte autorul însuşi despre el, despre mijloacele lui de informaţie şi despre însemnătatea cărţii asupra Kahalului: (cf. Wolski, op. cit. pag. 27 şi următoare).

„Născut şi crescut în religia israelită, pe care am practicat'o până la al 34-lea an al vieţii mele, am fost în destul iniţiat în cunoaşterea isvoarelor, din cari aveam să mă orientez.

„Relaţiunile de intimitate, ce am păstrat printre foştii mei coreligionari mi-au înlesnit să coordenez documente importante cari, în *Cartea asupra Kahalului*, ce-o public, aruncă o vie lumină asupra situaţiei şi tendinţei Jidanilor în general.

„Aceste documente astfel adunate, constând din scrisori, note, acte, corespondenţe, dispoziţiuni etc., sunt de natură să ridice vălul şi misterul cari ascund organizaţia interioară a societăţii jidoveşti şi fac din raţiunea ei de a fi o enigmă, şi permit, mai mult ca toate cercetările făcute până acum, a pătrunde mijloacele secrete la cari recurg Jidanii pentru a-şi asigura existenţa, precum. şi positiunea influentă ce pretind să ocupe în Europa şi în lumea întreagă.

„Cea mai importantă parte a acestor documente, absolut necunoscute de public, se compune din mai bine de 1000 de ordonanţe ale Kahalului, adică ale conducerii administrative a Jidanilor şi a Bet-Dinului, autoritate judiciară, introdusă prin Talmud, două autorităţi cărora Jidanii sunt supuşi, executându-le orbeşte dispoziţiunile".

2) Cu privire la otrăvirea lui *Brassman*, mort de o „congestie cerebrală"(!) aşa cum a murit autorul classic *Gongenot des Mouseaux* şi mulţi alţi antisemiţi cf. *L. Vial*, op. cit. pag. 295—96 Nota 1, precum şi capitolul din aceiaşi carte întitulat „Tolérance juive à l'égard des chrétiens francais" pag. 293 şi următoare.

Volski, care a publicat în franţuzeşte în 1887 un rezumat asupra cărţii Kahalului sub titlul *„La Russie Juive“*. A doua ediţie a apărut la Paris în 1911. Din această a doua ediţie reproducem documentele de mai jos, traduse de subsemnatul din cuvânt în cuvânt, din care rezultă cum autoritatea supremă a Jidanilor din Rusia a mobilizat toate forţele financiare ale Semiţilor din Imperiu spre a se aduna sumele necesare la coruperea membrilor din comisia de 5. *„Sâmbătă, 1 Tebeth (Decembrie). Săptămâna după capitolul Mikoe 5562 (anul 1802).*

„La adunarea generală convocată în mod extraordinar şi în prezenţa membrilor Kahalului complet reprezentat, s'a decis, în urma ştirilor neliniştitoare sosite din capitală, anunţând că soarta Jidanilor, cari locuesc toate părţile marelui Imperiul rus, a fost încredinţată unei comisii de 5 mari personagii dela curtea din Petersburg, fiind însărcinată să hotărască ce va crede de cuvinţă în favoarea sau defavoarea Jidanilor din această ţară, s'a decis la adunarea mai sus menţionată ca o deputaţie compusă din câţiva Jidani, cei mai savanţi, să fie trimeasă la Petersburg cu misiunea de a se arunca la picioarele Impăratului pentru a-l ruga să nu permită de a se introduce nici o inovaţie în viaţa Jidanilor cari sunt cei mai fideli supuşi ai lui.

„Având în vedere că acest demers, tot atât de important pe cât este indispensabil, va prilejui imense cheltueli prin daruri, cadouri şi alte mijloace de corupţie, şi că pentru a face faţă acestor cheltueli, va fi nevoie de o mare sumă de bani, membrii cari compun Kahalul, ca autoritate superioară jidovească, au decis că fiecare jidan, locuitor al Rusiei, să plătească un impozit extraordinar, zis impozit de interes, alcătuit din contribuţii“ 1. *asupra capitalului* 2. *asupra proprietăţii imobiliare*, 3. *asupra veniturilor şi asupra tinerelor căsnicii.* (cf. Vial, Le Juif sectaire. Paris 1899 pag. 119—121).

Trei zile mai târziu o altă adunare a Cahalului se ţine pentru a spori sumele necesare la coruperea înaltei comisii instituite de ţar. Nu interesează aici modul de percepere prin sinagogi, prescris până în cele mai mici detalii, prevăzând toate eventualităţile; ci interesează considerentele dela începutul ordonanţei şi anume:

„Cum cei şapte delegaţi Jidani, aleşi printre notabilităţile jidoveşti, trebue în curând să plece la Petersburg spre a implora pe M. S. Impăratul şi a-l ruga ca nimic să nu se schimbe în actuala situaţie a Jidanilor din Rusia, şi cum pentru acest important şi urgent demers trebue bani şi iar bani, adunarea membrilor Kahalului, în completul său, a decis cele ce urmează“.

In afară de adunarea sumelor destinate *mituirii*, Kahalul din Rusia se pune în legătură cu toţi intelectualii semiţi de peste graniţe, cerându-le să facă propagandă contra atingerii situaţiei Jidanilor din imperiul ţarilor; acelaşi Kahal solicită ajutoarele băneşti ale consângenilor din streinătate, şi tot de odată hotăreşte ca prin *toate mijloacele* să înfrângă orice rezistenţă a membrilor Comisiei de 5. In această ordine de idei apare din nou lipsa de scrupul a Jidanului din toate timpurile, care merge până la crimă, când este vorba de a înlătura pe adversar din cale. Din comisie face parte un om integru, incoruptibil numit Derjawine, de care toată Jidovimea se teme. Acest obstacol trebuia îndepărtat. Cum au lucrat Jidanii contra lui, aflăm din scrisoarea unui rabin din Rusia albă, adresată unui mare bogătaş semit din Strassburg, scrisoare pe care Derjawine în calitate de înalt şef administrativ a putut pune mâna. Iată cum reproduce Derjawine coprinsul faimoasei scrisori, aşa cum îl citează *Wolski*, în „La Russie Juive“ Ed. II. pag. 54—56:

„In fine, Derjawine povesteşte că, în această scrisoare se spunea că Jidanii au blestemat pe Derjawine, ca cel mai mare duşman şi persecutor al Jidanilor, că au rostit asupra lui un Hevem (anatemă) care se repetă de către toate sinagogile din lume, cărora li s'a şi comunicat acest fapt; că pentru a aranja Comisia în folosul lor, adică pentru a se lăsa chestiunea jidovească în starea în care se afla până atunci, in statu quo ante, toţi Jidanii din toate Rusiile şi din alte ţări au cotizat şi au trimes 1 milion ruble de argint pentru a corupe tot ce este coruptibil şi pentru a scoate din comisia, instituită de Împărat, pe duşmanul lor de moarte pe procurorul Derjawine. *„Dacă toate aceste mijloace ar fi neputincioase pentru a obţine expulsarea lui din comisie,* **otrava s'au ori-ce alt mijloc va trebui să facă să dispară din lume** *acest mare persecutor şi duşman al poporului lui Israel*; pentru a executa acest ordin, se dă Jidanilor din Petersburg însărcinaţi cu executarea, un interval de 6 ani; iar între timp, trebuiau puse în mişcare toate expedientele pentru a câştiga prin bani — cari nu vor lipsi — toate înaltele influenţe; *spre a face să se tărăgănească chestiunea jidovească*, căci ori-ce speranţă de soluţie favorabilă era o simplă iluzie câtă vreme Derjawine va face parte din comisie sau va continua să trăiască. „In fine, spre a ajuta sforţările comitetului jidovesc din Petersburg să împiedice şi să încurce chestiunea ovreiască, Comisiunea instituită de Împărat va primi din toate ţările scrieri în toate limbile, redactate de Jidanii cei mai capabili, tratând chestiunea şi demonstrând în ce mod trebuia resolvită chestiunea în Rusia; *chestiunea este într'adevăr gravă pentru Jidani, pentru-că nu este vorba de nimic mai puţin de cât de a le lua dreptul de debit al rachiului în cârciumile din micile oraşe şi de la sate, unde pentru ei meşteşugul de a îndobitoci pe ţărani prin beţii, prin abusul şi falşificarea băuturilor alcoolice a devenit cea mai productivă speculaţiune pentru ei“.*

Această preţioasă mărturisire o face însuşi rabinul din Rusia albă către consîngeanul bogătaş influent din Strassburg, al cărui ajutor bănesc îl cere spre a corupe comisia, instituită de ţar, pentru resolvirea chestiunii jidoveşti. Şi într'adevăr rezultatul urmărit a fost obţinut. In această privinţă Derjawine povesteşte cum

„Impăratul a fost inundat de un potop de memorii, de broşuri etc. în limbile franceză, germană, engleză.

„Cum jidanul Notko dobândise încrederea lui Derjawine şi îi oferi 200.000 ruble-aur cu angajamentul acestuia să nu facă oposiţie la concluziile puse de colegii săi din comisie.

„Cum el, Derjawine, a respins această ofertă, a cărei primire o considera ca o trădare.

„Cum pentru a-l pedepsi, Jidanii i-au ruinat influenţa lui pe lângă Împărat.

„Cum înfine ei au isbutit să cumpere prin intermediul Jidanului influent Peretz, cu 30.000 ducaţi (adică 300.000 franci-aur), votul majorităţii membrilor Comisiei spre a se menţine, fără nici o schimbare, situaţia de mai înainte a Jidanilor din Rusia“. [1])

Prin procedura mai sus destăinuită, în baza unor documente indiscutabile, au isbutit Jidanii să pa-

[1]) Cf. L. Vial Juif sectaire. Paris 1899. pag. 85.

ralizeze de la început luarea de măsuri, pentru a salva prosperitatea economică, sănătatea fisică şi morală a poporului rus.

Astă-zi se pun la noi aceleaşi două chestiuni: întocmirea unei statistici generale, bazate pe recensământul tuturor locuitorilor din ţară grupaţi după naţionalitate; şi stăvilirea alcoolismului, alimentat prin cârciumile ţinute de Jidani mai ales la sate.

Astă-zi se lovesc interese pornind din aceiaş tabără, imediat ce se iau măsuri contra aceluiaşi rău, semnalat la 1802 în împărăţia de peste Nistru.

O singură diferenţă, cu proporţii enorme, ne deosibeşte faţă de trecut şi anume; forţa adversarului iudaic a crescut covârşitor faţă de puterea de rezistenţă morală a statelor creştine.

La 1802 Jidanii nu aveau nici presa mondială pe mână, nu aveau nici forţa ademenită de ei a proletariatului, nu aveau nici scutul Ligii Naţiunilor, nici finanţa internaţională, nici organizaţiile oculte cu influenţe hotărâtoare mascate sub firma, cu pretenţii de inocenţă, a Francmasoneriei. Astăzi Jidovimea de pe glob, mai solidară ca ori-când şi mai conştientă ca ori-când până în adâncurile păturilor muncitoreşti de viitorul rasei, dispune de toate mijloacele mai sus indicate.

Aşa fiind, în ori-ce suflet de Român, îngrijorat de soarta ţării lui cotropită de Jidani, se ridică întrebarea: cum va reacţiona astăzi Jidovimea de pe glob contra României întregite, când guvernul Averescu va aduce, precum a promis, o lege de împuţinare simţitoare a cârciumilor ţinute de Jidani?

A doua întrebare: Va putea rezista guvernul tuturor ameninţărilor şi formidabilei ofensive de corupţiune deslănţuită, din larg fără nici un spirit de economie, de către finanţa internaţională?

Ori, preferind a fi comod, nu va găsi în toată perioada guvernării necesar să desbată proectul de lege? aşa cum nu s'a găsit timpul să se ia în discuţia parlamenrului liberal, proectul de lege V. Brătianu, depus la Cameră în Iunie 1925 deşi guvernul s'a retras în ultimele zile ale lunei Martie 1926!

Pentru care motiv nu s'a găsit timpul a se vota un proect de lege, ce trebuia să devină lege, spre binele neamului, cu un ceas mai înainte faţă de ori-care altă lege ulterior votată, aceasta nu pot şti. Dar ştiu un lucru şi cu subsemnatul ştiu şi simt toţi Românii adevăraţi, că din întârzierea transformării în lege a proectului V. Brătianu, au profitat enorm şi continuă a profita în proporţii crescânde toată banda cârciumarilor Jidani din satele, prăpădite de ei, ale României întregite.

I. C. Cătuneanu.

Românizarea oraşelor

II.

Intr'un articol precedent am ajuns la concluziunea, că opera de românizare a comunelor urbane, operă absolut necesară desvoltării normale a vieţii noastre de stat, nu se poate îndeplini fără o *îndrumare sistematică a guvernului secundat de o administraţie naţională.*

Guvernele din oricare partid şi-ar trage ele obârşia, trebue să cunoască până în cele mai mici amănunte situaţia paradoxală a raporturilor demografice din majoritatea comunelor urbane şi trebuie să fie conştiente de necesitatea inexorabilă a românizării oraşelor. Astfel fiind guvernele îşi vor da seama că românizarea oraşelor, operă de durată, nu se poate înfăptui fără *un program de muncă bine definit, nesupus fluctuaţiilor de ordin mărunt, electoral.*

Trebue să constatăm, că guvernele ţării dela unire şi până acum, nu au fost la înălţime, guvernele nu numai că nu au avut o politică conştientă, românească în această privinţă, ci prin măsuri nechibzuite au contribuit indirect la înstreinarea oraşelor. Această afirmaţie nu e câtuşi de puţin hazardată, după cum se va face dovada cu câteva exemple luate la întâmplare. Ce înseamnă zeci şi sute de notari publici, medici de circumscripţie şi alţi funcţionari numiţi dintre minoritari? O elementară prevedere ar fi determinat pe guvernanţi, ca la astfel de numiri să aibă în vedere elementul românesc, căruia i-s'ar înlesni astfel mult aşezarea la oraşe. Ce înseamnă admiterea intrării în ţară, a sute de mii de refugiaţi de peste hotare? Astfel de autorizaţii s'au dat şi până astăzi nimic nu s'a făcut ca aceşti indesirabili să părăsească ţara, după cum şi-au luat angajamentul. Mai mult, aceşti intruşi au avut tot timpul necesar, ca să se înarmeze cu acte false şi să devină în mod fraudulos, însă probabil definitiv, cetăţeni ai ţării româneşti. Mereu se atrage atenţiunea guvernanţilor noştri asupra numeroşilor streini, ce trec în mod fraudulos zi de zi peste graniţele noastre prost şi insuficient păzite. Nu cunoaştem nici o măsură menită a pune capăt invaziei continue şi a determina plecarea celor oploşiţi. Anchete şi statistici fără nici o altă măsură energică sunt praf în ochii lumii. Aceasta operă negativă a guvernelor a fost încoronată în mod demn prin pacturile electorale încheiate cu grupările minoritare.

Minoritarii în mod firesc şi logic tind a menţine o situaţie moştenită şi extrem de favorabilă lor. Ei îşi dau mai bine seama, decât guvernanţii noştri, de importanţa politică, economică şi culturală a stăpânirii oraşelor. Prin urmare nu ne putem mira, dacă minoritarii au încercat să impună ca primă condiţie menţinerea supremaţiei minoritare în toate oraşele înstrăinate. Politica de târguială şi interesele electorale urmărite cu orice preţ de partidele noastre politice nu au întârziat a da rezultate funeste: *In anul 1926 supremaţia minoritară a fost restabilită în majoritatea oraşelor noastre.* Cazurile dela Satu-Mare, Cluj, Timişoara, Zălău, Târgu-Mures, Oradea, Cernăuţi, Chişinău, Edineţi etc. etc. ne-au făcut dovada că limba românească este numai o limbă tolerată în administraţiile comunale, iar românii conştienţi nu sunt nici măcar toleraţi în aceste consilii minoritare.

Iată cum şi-a îndeplinit până acum puterea centrală îndatorirea de organizare şi îndrumare a operei de românizare.

Reforma administrativă a dat lovitura de moarte oricăror veleităţi de românizare. Nu putem tăgădui că administraţiile comunale din iniţiativă proprie au luat multe măsuri salutare şi astfel sub regimul comisiilor interimare, alcătuite aproape numai din Români, s'au obţinut rezultate ce nu se pot dispreţui, mai ales dacă ţinem cont că aceste iniţiative locale nu au fost nici îndrumate şi nici încurajate în mod sistematic dela centru.

Cu reforma administrativă s'a procedat ca şi cu toate legiuirile noastre. S'au făcut studii asupra diferitelor sisteme administrative din occident, s'au vânturat, sforăitoare fraze democratice, s'au pus la cale

toate acuzaţiunile de reacţiune, oligarhie retrogadă etc. *Nimeni însă, dar absolut nimeni dintre factorii politici de atunci nu s'a gândit şi n'a pus în discuţie deosebirea fără asemănare dintre imprejurările din occident şi cele dela noi. Ceeace este bun şi admirabil pentru ţările occidentale, unde populaţia urbană este de aceeaşi rasă — o apă şi un pământ — cu cela rurală, nu putea şi nu poate corespunde intereselor superioare, naţionele la noi.* **Noi avem oraşe artificial înstrăinate, pe cari trebuia să le românizăm.** Iată o situaţie specială, de care legiuitorul occidental nu trebuia să se preocupe, pentru noi însă la este o preocupare de căpetenie, existenţială. In occident orice sistem administrativ s'ar aplica, prin forţa împrejurărilor va da o administraţie naţională. *La noi administraţia naţională trebue anume creiată printr'un sistem special, adoptat situaţiei excepţionale, paradoxale din majoritatea provinciilor româneşti.* Deci orice sistem administrativ, teoretic înreproşabil, este dezastruos şi funest pentru noi, dacă nu dă ca rezultat o administraţie naţională. Intr'adevăr dacă conducerea comunelor urbane este ostilă intereselor specific româneşti, dacă este potrivnică românizării evolutive şi naturale a oraşelor artificial înstrăinate, dacă această conducere va favoriza cu orice preţ afluenţa elementelor minoritare şi va refuza orice concurs aşezării Românilor la oraşe, toate celelalte organe administrative vor fi stânjenite în acţiunea lor şi orice iniţiativă particulară va fi paralizată sau chiar nimicită. Acesta este adevărul adevărat.

Legea noastră administrativă nu numai că nu ne-a dat o administraţie naţională, *ci a contribuit în scurt timp şi efectiv la internaţionalizarea conducerii oraşelor noastre, mai bine zis la eliminarea sistematică a Românilor conştienţi şi naţionalişti din consiliile comunale şi delegaţiile permanente ale comunelor urbane.*

Cititorul este rugat a urmări cu atenţiune cazurile aproape zilnic relatate de presa românească, în special de „Universul", pentru a-şi da seama de sentimentele antiromâneşti, iredentiste sau subversive ale diferitelor consilii comunale, cari nu se sfiesc a săvârşi acte de sfidare la adresa Statului şi a naţiunei majoritare.

Deci guverne ce nu au program mărturisit pentru opera de românizare şi o administraţie ostilă acestei măreţe opere; se mai poate vorbi de posibilitatea românizării oraşelor?

Dr. Valeriu Pop.

Oameni veacului

Benito Mussolini

II.

Bărbăţia

„Perseverando arrivi"
(B. MUSSOLINI)

„Statornicia duce la isbândă" erau cuvintele repetate zilnic de către tânărul institutor Mussolini, care-şi începuse modesta sa carieră didactică în şcoala primară a sătuleţului *Gualtieri*, de lângă *Reggio Emilia.* Deşi adresate numărului restrâns al micilor săi elevi, aceste cuvinte cuprindeau lozinca programatică, cu care a păşit pragul vieţii. Anii de luptă a vieţii lui Mussolini se pot compara cu o serie neîntreruptă de suferinţe şi frământări sufleteşti. Geniul germinează şi nizuieşte spre suprafaţă pentru a cuceri culmile puterii.

Dacă toate faptele pe cari le vom descrie acum, nu s'ar putea dovedi cu documente autentice (a căror reproducere suntem nevoiţi să o omitem din cauza lipsei de spaţiu), atunci desigur că ele ar putea fi rulate sub titlul unui film captivant. Iată, deci această fantastică desfăşurare a *epocii de bărbăţie* din viaţa lui Mussolini.

* * *

Postul de dascăl în Gualtieri era pentru Mussolini un izvor de traiu tihnit, care-i îngăduia timp suficient pentru a-şi potoli setea de cunoştinţe. O lectură asiduă şi selectă din fruntaşii socialismului doctrinar îl convertesc pentru politica socialistă, care era considerată ca singurul mijloc de salvare a Italiei, în primul rând, şi a lumii, în general. Autorii lui favoriţi erau Marx, Babenf şi Proudhon, pe care i-a analizat cu minuţiositatea anatomică a spiritul său critic şi perseverent. In orele de recreaţie învăţa să cânte la vioară. Iar la petrecerile vesele ale ţăranilor robuşti din sătuleţul său, dansa şi îşi petrecea, cu tot focul tinereţii exhuberente. Şi nu refuza nici un pahar de vin bun şi vechiu, gustat la o masă ospitalieră.

Inchenidu-se anul şcolar, o nelinişte chinuitoare l'a cuprins pe harnicul învăţător de 19 ani. Nu ştia cum să-şi petreacă mai raţional şi mai util timpul liber din vacanţa verii. Insfârşit se hotărâ să cunoască străinătatea. Cu un ajutor bagatel de 45 lire, pe care, cu mare greutate însă cu tot atâta iubire, îi l-a trimis mama sa la cererea lui telegrafică, Mussolini trece frontiera Elveţiei la 10 Octombrie 1902. Prima localitate, în care s'a oprit a fos *Yverdon*, oraşul de naştere a lui Pestalozzi. După o zi de şedere însă constată, cu surprindere, că nu mai are nici un ban în pungă. Trenul şi ospătăria i-au consumat şi ultima centessimă. Un negustor italian îl împrumută cu 5 lire, însă şi acestea sunt repede cheltuite. Având o fire robustă şi o dorinţă nepotolită de-a cunoaşte mai de aproape viaţa Elveţiei Republicane, entusiasmat de idealurile socialismului utopic şi lipsit de orice prejudecată „burgheză", Mussolini se hotăreşte să-şi câştige pâinea cu sudoarea feţii, căci de acasă nu mai putea spera nici un ajutor bănesc. Astfel întră ca *muncitor de rând* la lucrările de edificare a unui palat, pe lângă următoarele condiţii: *11 ore de muncă la zi*, pentru fiecare oră de lucru un salar de 32 centesimi. In prima zi, s'a urcat de *121 de ori* la al II-lea etaj al edificiului în lucru, cărând pietre şi cărămizi. Mâncarea lui consta din cartofi prăjiţi, în cenuşe. Dormea pe nişte paie, într'o magazie. Şi astfel îşi robotea viaţa amară de proletar exploatat. Patronul, un parvenit înfumurat, îl persecuta cu observaţii ironice la adresa hainelor sale mai bune decât al celorlalţi muncitori. Infrânând câteva explosii de furie a temperamentului său coleric, după prima săptămână de lucru se vede nevoit să părăsească pe patronul său nesuferit. Cu salarul primit călătoreşte la *Lausanne.* Ajuns aici se repetă trista constatare a pungii complectamente goale. Dimineaţa mâncase ultima bucăţică de pâine. Acum vin chinurile grozave ale foamei, pe care le descrie el însuşi, cu tot realismul situaţieitra gice, într'o scrisoare adresată unui prieten: „De pe piedestalul monumentului lui Wilhelm Tell din Parcul Montbenon priveam disperat în zări, aşteptând vre-un ajutor miraculos. Nu mai puteam umbla, căci sgârciurile de stomac mă chi-

nuiau grozav. Privirea mea trebuie că avea în acel moment teribil o licărire înspăimântătoare, căci vizitatorii monumentului se uitau la mine cu frică şi nelinişte". Il copleşeşte dorinţa de-a cerşi un „soldo" dela trecători, însă mândria sa îl împiedecă de-a se demite la acest expedient. După o noapte grozavă, se întâlneşte în dimineaţa zilei următoare cu un compatriot, căruia îi povesteşte păţaniile sale. Acesta îi dă 50 de centessimi. Cu aceşti bani îşi cumpără o pâine, pe care o devoră ca o fiară sălbatecă. Nu mâncase de 26 de ceasuri.

Chinuit de foame şi răbdând intemperii petrece câteva zile în şomaj. Până când într'o noapte un agent de poliţie îl descoperă dormind sub un pod de piatră din Lausanne şi *îl arestează* pentru *vagabondaj*. Exact după 20 de ani, la 1922 fatalitatea sorţii a orânduit ca acelaş comisar care l'a arestat pentru vagabondaj, să fie detaşat pe lângă el, Prim-Ministrul Italiei, care trebuia să se întâlnească la Lausanne cu Lord Curson şi Poincaré. Amintindu-i de păţania din trecut, Comisarul a ridicat din umeri, s'a plecat respectuos şi i-a răspuns zâmbind: „C'est la vie, Monsieur le Président).

Scăpat din arest, Mussolini îşi găseşte iarăşi lucru ca zidar. In acelaş timp însă se înscrisese şi la Universitate. Ziua lucra cu sârguinţă şi pricepere, la edificări. Din ucenic avansase calfă; mai târziu a devenit chiar muncitor specialist în construirea geamurilor.

Sosind iarna, rămâne iarăşi fără lucru. Intră la un mare magazin de vinuri. Trebuia să care sticlele de vin la domiciliul muşteriilor. Munca era de 13 ore la zi. Iar plata foarte mică. Din bacşişuri îşi mai strângea câteva parale.

Când avea însă o singură clipă liberă, se avânta la carte. *Vilfredo Pareto*, un economist celebru, a avut o mare înrâurire asupra lui, cu a sa „teorie a imponderabilului". Se adâncea, cu foc şi patimă, în economia politică şi în ştiinţele politice, în general.

Intre studenţii şi studentele Universităţii din Lausanne, Mussolini, muncitorul zidar de peste zi şi subtilul intelectual în orele libere se bucura de vii simpatii. Insă el avea o predilecţie specială numai pentru societatea rusească. Acolo, într'o cameră scundă, plină de fum şi căldură, în jurul unui samovar clocotitor se simţea el mai bine discutând probleme socialiste şi construind planuri anarhiste. Discuţiile urmau în franţuzeşte. Studentele ruse îl iubeau mult pe „Benituşka", cu ochii scânteietori de inteligenţă şi energie.

Dar nici în Lausanne n'a rămas mult timp. Dorul de-a cunoaşte noui lucruri îl duc la Zürich. Aici nu mai continuă studiile asupra anarchismului din Lausanne, ci se apropie de socialiştii mai moderaţi. O prietenie strânsă cu o rusoaică foarte cultă, *Angelica Balabruoff*, a avut o înrâurire hotărâtoare asupra lui, în această epocă. Acum devine însă socialist militant. Desfăşură o agitaţie vie de propagandă socialistă. Autorităţile elveţiene devin atente. In sfârşit, sub pretextul unei bătăi cu nişte muncitori, Mussolini este expulsat de pe teritoriul Republicei. Inainte de-a fi însă transportat la frontieră, este reţinut într'un arest sever de câteva zile.

*

Reîntors în Italia, începe un nou capitol în viaţa lui.

Autorităţile italiene erau foarte vigilente, prevenite fiind din partea poliţiei politice din Elveţia despre activitatea şi expulzarea lui Mussolini.

In 1904 este recrutat pentru serviciul militar activ şi încorporat la Regimentul 11 Bersaglieri, cu garnizoana în *Verona*. Ca militar s'a purtat ireproşabil. Căpitanul *Simonetti* comandantul companiei lui Mussolini, constată, cu surprindere şi bucurie, că recrutul socialist este un patriot înflăcărat şi onest. Murindu-i mama, iar tatăl său fiind bolnav şi bătrân, Mussolini e scutit dela continuarea serviciului militar.

Tatăl său avea o mică cârciumă (osterie). Pe aceasta o conducea Mussolini, reîntors la vatra părintească, în timpul zilei. Iar noaptea după obloane închise, discuta cu câţiva intelectuali localnici, pe *Machiavelli*, pentru a cărui idei politice începea să simtă tot mai multă simpatie şi afinitate.

In anul şcolar 1907—1908 se reîntoarce în învăţământ. Este numit institutor în comuna *Tolmezzo*, de lângă Udine. Aici îşi reîncepe activitatea de agitator socialist. Scrie articolaşe sugestie şi rosteşte vorbiri înflăcărate. La sfârşitul anului este destituit, din această cauză. Totodată i se intentează *primul proces* în patria sa, pentru instigare. Sentinţa: 10 zile închisoare.

Scăpat din penitenciar, este angajat ca profesor de limba franceză (pe care o învăţase la perfecţie în timpul petrecut în Elveţia) la Institutul privat a lui *Ulisse Calvi* din *Oneglia*.

In lecturile sale se îndreaptă acum numai spre *Nietzsche*, pe care îl adoră. Devine un fanatic adept al individualismului nietzscheian. Prin publicaţiile sale serioase şi temeinice se impune atenţiei publice. Camera de Muncă a Socialiştilor din *Trient* (pe atunci în mâna Austriacilor) îl chiamă ca Secretar. La Trient colaborează întâiu la foiţa socialistă, dar filoaustriacă *„L'Avennire"*. Pe urmă însă trece la ziarul patriotic italian al agitatorului socialist *Cesare Battisti: „Il Popolo"*. Aici devine redactor-şef. Colaborează şi la *„Vita Trentina"*, anexa literară dela „Il Popolo". Publică vre-o câteva încercări literare, schiţe uşoare, foarte bine reuşite. Pentru activitatea lui de agitaţie antihabsburgică este însă, în curând, condamnat la inchisoare şi pe urmă expulsat din Austria.

Reînapoiat în Italia, capătă un angajament ca secretar la „Federazione collegiale socialista" din *Forli*.

In 1910, el intemeiază, aici, revista socialistă *„La lotta di classe"*.

Se însoară şi trăieşte o viaţa familiară senină. O mare bucurie îi pricinuieşte naşterea primei sale fetiţe.

In activitatea sa de doctrinar socialist este acum înrâurit de sindicalismul lui *Sorell*. Continuând însă agitaţia, este din nou condamnat la *5 luni închisoare*, pentru instigarea şi conducerea grevei generale muncitoreşti din Forli.

Acum devine o figură populară în lumea socialistă. In Decembrie 1912 este chemat la marele cotidian „Avanti" din Milano, ca redactor-şef. Aici începe să-şi desfăşoare arsenalul bogat al cunoştinţelor sale enciclopedice şi talentul său fecund de jurnalist născut. In curând tirajul „Avanti"-ului creşte dela 40.000 la 100.000 exemplare. Articolele sale erau scurte, logice şi convingătoare. Insă expresiile sale erau aspre şi tăioase. Câte odată chiar agresive faţă de ordinea la stat existentă. In 1914, primăvara, e judecat din această cauză de către curtea cu juri din Milano, unde s'a apărat magistral.

* * *

Isbucneşte războiul mondial. Socialiştii extremişti erau contra intrării în războiu. De aceia Mussolini îi părăseşte. Căci convingerea lui era tocmai diametral opusă. Voia războiul, pentru distrugerea monarchiei oligarchice a Habsburgilor.

La 14 Noembrie 1914 iese de sub tipar primul număr al noului său ziar „*Popolo d'Italia*". Era cotidian socialist. Dar pleda pentru intrarea în războiu.

Tabăra „intervenţioniştilor" (cari pretindeau răsboiul) se întărea zilnic. Gabriel d'Annunzio conducea acţiunea.

La 11 Aprilie 1915 Mussolini e din nou închis, pentru agitaţie.

După lungi şovăiri, guvernul italian declară răsboiul, presionat de „intervenţionişti" Dar contra acestora încep persecuţiile. Mussolini era între ei.

Un ordin de mobilizare îl chiamă la Regimentul său de Bersaglieri. Ca simplu soldat e trimis, cu primul eşalon, la front. Aici se poartă eroic. Actele lui de curaj ostăşesc storc admiraţie camarazilor săi. Ofiţerii lui propun trimiterea sa la şcoala de ofiţeri din Vernazzo. Comandantul Regimentului îl înaintează sergent şi opiniază favorabil propunerea de trimitere la şcoală. Un ordin secret al guvernului contramandează această dispoziţie.

Suportă asperităţile tranşeelor cu cea mai mare resemnare. Trece prin ploaia de gloanţe a ofensivelor dela Isonzo. Avea o îndemânare specială de-a prinde, în sbor, grenadele austriace, înainte de explozia lor, pe care, după aceea, le arunca în tranşeele duşmane. A devenit legendar cu acest joc periculos, pe care-l executa râzând şi glumind. Camarazii, din jurul lui, se prăbuşeau morţi la pământ. Bombardamentul era infernal. Totuşi cu figura lui de bronz rezista, ca o minune. Până când la urmă a căzut şi el, doborât de răni. La intervenţia chirurgicală din laşaretul de campanie s'au constatat *42 de răni*, pe o suprafaţă de 80 cm. O mulţime de complicaţii au urmat operaţiei. Insă, iarăşi numai prin minune, a scăpat. Tot aşa de miraculos a fost faptul că a rămas neatins cu ocazia unui atentat de bombe al aviaţiei austriace, când întreg laşaretul s'a prăbuşit, în urma explosiei unei bombe.

In primul articol, publicat după însănătoşire, în „Popolo d' Italia" scrie: „*Sunt mândru, că la îndeplinirea periculoasei mele datorii, am înroşit drumul spre Triest cu sângele meu*".

Iar *victoria*, mult dorită, a încununat cu laurii ei strălucitori sfârşitul războiului. Trupele demobilizate se întorceau acasă. Aici însă totul se sbătea în anarchie. Guvernul, slab şi neputincios, vegeta ca un parazit. Lira scade vertiginos. Şomajul creşte în aceiaşi măsură. Greve generale ameninţă pretutindeni. Chaosul devine tot mai grozav. Pe corabia putredă a Italiei, ameninţată să se scufunde în fiecare clipă, toată lumea aleargă desperată, ţipând şi tânguind. Se caută un salvator în persoana unui cârmaciu energic şi dibaciu. Iar atunci, deodată toate privirile se pironesc, cu o ultimă licărire de speranţă, spre o figură nouă şi luminoasă apărută pe firmamentul politic al Italiei: „*il Duce*"!

Caius Bardoşi

Românizarea Soc. forestiere „Carpatina"

O lămurire

Ca fiu de moşnean de pe Valea Lotrului nu pot fi decât fericit, când văd că după lungi stăruinţe de aproape de ani, stăruinţe ce vin din partea tineretului mai ales, presa românească îmbrăţişează cu toată căldura luând apărarea justelor cereri ale mşonenilor lotreni, exploataţi nemilos pe plaiurile lor.

Intr'un scurt articol apărut recent în „Cuvântul", un anonim aminteşte între altele şi de situaţia funcţionarilor români în număr infim la această societate şi cari salariaţi ocupă posturi ce incumbă o minimă responsabilitate. Retribuţiile grase precum şi posturile importante sunt rezervate jidanilor. Servesc pentru edificarea cetitorului date precise, dovezi irefutabile dealtfel şi deci ne mai putând da loc la comentarii.

După ultima statistică conducerea soc. „Carpatina" o are:

Jaques Eiser director general
Otto Austerlitz plecat recent va fi probabil înlocuit cu *Roth* director central.
Kleinberg — director comercial.
Gross director forestier.
Blumenthal cassier central.
Davis corespondent central.
Schindler primcontabil, precum şi un alt respectabil şir de nume de esenţă palestiniană, dintre cari mulţi fără o prealabilă dar uşoară încetăţenire.

Trâmbiţându-se la prima campanie dusă prin presă, de către acţionarii români că se vor lua măsuri ca românilor să li-se asigure întâietatea, promisiunea a rămas de nul efect. Mai mult, în administraţia fabricei din Brezoiu, doui meritoşi şi vechi funcţionari creştini au fost înlocuiţi de către jidanul impertinent *Eiser*, prin doi galiţieni răsăriţi de curând pe valea noastră *Keim şi Horovitz*. S'au mărginit atribuţiile corecţilor funcţionari creştini din administraţia forestieră, aducându-se în fruntea serviciului de control un alt parazit judaic ce se chiamă *Rudich*.

Nu mai vorbim de şicanele ce se fac funcţionarilor români, de salariile derizorii ce primesc şi de munca injust recompensată pe care o pretind românii botezaţi „more judaico" din fruntea acestui neomenos sistem de exploatare şi care trebuie să'nceteze.

Dar e vorba de cele ce urmau să se petreacă după moartea „cioclului pădurilor", a nefastului Alex. Constantinescu.

Jidanul *Austerlitz* ne putând obţine cetăţenia română din binecuvântate motive, şi-a făcut bagajul părăsind, urmat de blestemele moşnenilor săraciţi, valea Lotrului. Jidanul *Jaques Eiser* (dealtfel citat şi de *Arhibald* în Porcii-Vol. III pag. 193), pierzând în fostul ministru de Domenii pe unicul şi puternicul protector se găsea într'un greu impas.

Statutele şi acţionarii societăţii pretind ca în cel mai scurt timp societatea să devină real românească, streinii nefiind primiţi decât în limita locurilor disponibile, lucru care supără enorm pe jidanul Eiser, ce-şi vede periclitată situaţia de omnipotent în conducerea acestor veroase afaceri. Era vorba ca în locul fostului director Austerlitz să fie numit conform dorinţei unanime un distins avocat şi om de bun simţ dl *Gogu Ştefănescu*, actualul primar al oraşului R.-Vâlcea. Aci începe trasul de sfori al dlui *Eiser* căruia nu-i convine punerea unui român într'un post atât de important.

Potlogăriile comise, gravele ştirbiri aduse de acest intrus, frizează de mult codul penal.

Teama de a se şti controlat îndeaproape de un român, îl fac ca să depună orice sforţări pentru a împiedeca venirea dlui Gogu Ştefănescu la conducere, venire ce ar duce la decapitarea iminentă a jidanului Eiser.

Românii de pe Valea Lotrului doresc să vadă cât mai repede începută opera de curăţire a societăţii de jidanii pripăşiţi pe acele meleaguri.

Cerem marilor acţionari români *Goillac, Simian, Lalu* etc. să depună toată stăruinţa, ca în curând Societatea să aibă conducători cari să mai aibă şi bună voinţă faţă de moşneni, nu numai sete de câştig ca actualii conducători.

Cât priveşte pentru canalia semită *Eiser* avem rapide mijloace de a-l pune la punct. E prea vulnerabil pentru ca să se teamă un moşnean de el. Vrem însă să-i impunem respectul legilor ţării pe cari el le detestă şi vom isbuti. Intr'un număr viitor: *Tranzacţia Obştei moşnenilor Voineşari cu Soc. „Carpatina".*

Victor Medrea

Activitatea parlamentară

Parlamentul şi-a redeschis larg porţile capitonate pentru a primi pe aleşii Ţării, veniţi dela căminuri familiare unde au gustat dulci clipe de emoţie curat creştinească lângă tradiţionalul pom de Crăciun. Ar fi deci firesc ca aceste sentimente sfinte să se manifeste printr'o continuitate dârză. Aceasta însă e numai teorie. Dorinţă platonică. Egoismul hrăpăreţ, animalitatea feroce, instinctul banal învinge sentimentul nobil, care încolţeşte timid în inimi petrificate. Aceasta e „practica". Trista şi exasperanta realitate.

Vreţi pilde? Ni le serveşte cotidian „Sfatul Ţării", în care toate incompetinţele şi tot putregaiul Naţiunii şi-a dat întâlnire pentru a suprima, cu urletul lor mamelucesc şi cu retorismul lor sofistic, pe cele câteva elemente cinstite şi valoroase, intrate aici, ca prin minune.

* * *

C. Argetoianu, decanul transfugilor politici, ciocoiul de paradă al lui Moriţ Blank, parazitul alor o sută de consilii de administraţie, politician de cea mai autentică marcă balcanică şi cel mai mare cinic al Ţării, — protestează contra întrebuinţării termenului de *„Jidan"*, fiind „neparlamentar". — El, care a comparat, în plină şedinţă, Parlamentul cu un *„bordel"*, el care a adresat lui Madgearu cele mai abjecte expresii, iarăşi în plină şedinţă a Parlamentului" [1]), el, din a cărui gură se revarsă numai cele mai ordinare trivialităţi birjăreşti, — vine să ne ţină lecţii despre expresii parlamentare. Cuvântul de „Jidan" rostit de un Vasile Conta şi de o pleiadă întreagă de oratori parlamentari străluciţi, cari puneau suflet şi talent în magistralele şi neperitoarele lor discursuri, devine, bursc, jenant pentru timpanul hipersensibil al acestui specimen politic şi a celorlalţi mameluci judaizaţi, cari l'au susţinut în părerea sa „desinteresată". Dar, barem, Ţara a avut prilejul să-şi cunoască „solii".

*

Insă pledoaria filojudaică a cinicului din Argetoaia nu a fost încă suficientă. Avalanşa declaraţiilor de simpatie faţă de Israel, a cărui aur atotputinte cumpără conştiinţele cu kilogramul, trebuia să se încoroneze cu elogiile „naţionale" aduse jidănaşului de bară *Rosenthal*. Numele greţos al acestui parazit bugetar, pe care „ţara" îl trimite la Paris pentru a-i apăra „interesele", — a fost rostit cu sfinţenie, de către turma de lupi ahtiaţi după o bucăţică grasă din viţelul de aur de pe muntele Sinai. Aici pe acest teren, toate partidele se întâlnesc împăcate şi „unitare în vederi". Ticăloşiile în timpul alegerilor ale averescanilor, regionalismul maghiaron al partidului maniuist. seria neîntreruptă a jafurilor brătieneşti, toate aceste acuze, susţinute cu patimă şi vervă la ori ce ocazie, dispar ca prin minune în faţa magicului nume: *Rosenthal*! O concordie bizară, egală cu o vastă complicitate aservită unei crime politice colective, constituie preludiul unei grozave tragedii naţionale. Nu peste mult ultimul brad din secularii noştrii codri va fi doborât, ultimul izvoraş va fi secat, iar la poalele pleşuviţilor noştrii munţi o naţiune de umbre alcoolizate, tuberculizate şi sifilitice va fi dominată de un guvern „forte", în care finanţele vor fi conduse de un *Blank*, Industria şi Comerţul de un *Iaroslavici*, Cultele de un *Niemerower sau Schoor* (controversa e deschisă), internele de un *Szele Béla*, iar externele şi justiţia (pe lângă preşedenţia consiliului, eventual) de un... **Rosenthal!** Atunci urmaşii lui *I. Mitilineu, Citta Davila* şi a celorlalţi apologeţi rosenthalişti îşi vor primi, desigur, recompensa *binemeritată* dela „Naţiunea recunoscătoare".

* * *

Singur numai L. A. N. C. stă dreaptă şi neclintită pe poziţia parlamentară. Comunicări, interpelări, şi discursuri la votarea legilor se ţin în lanţ pentru a desvălui ţării ticăloşeniile jidanilor, jidoviţilor şi politicianilor. Dăm un rezumat succint al acestei fecunde, activităţi parlamentare, din 20 Ian. până azi.

20 Ian. *Şedinţa de deschidere.*

D. dr. C. Şumuleanu semnalează guvernului acţiunea soc. jidoveşti Hebron întreprinsă în Basarabia, unde cumpără pe preţuri derizorii pământurile ţăranilor, cum şi cotele disponibile.

Cere să se ia măsuri urgente împotriva acaparării pământurilor ţăranilor.

D. dr. Valer Pop arată că la posturile oficiale din Satu-Mare sunt preferiţi jidanii. Semnalează cazul medicului român Popescu, care a fost transferat în altă parte, pentru ca în locul lui să fie adus jidanul Schillinger, care şi-a cumpărat acest loc pe o sumă apreciabilă.

D. ing. M. P. Florescu protestează contra concesionării unui teren din jud. Fălticeni fraţilor Jancu, jidani. Această operaţie s'a făcut printr'un schimb de terenuri, cu care prilej ministerul de războiu a cedat 30.000 hect. contra unui teren numai de 9000 hect.

Cere actele referitoare la acest schimb, sub care se ascunde şi o mare panama.

Cursurile şcolare Dumineca.

D. dr. C. Şumuleanu semnalează cazurile arătate de ziarul „Universul", din care se vede toleranţa min. de instrucţie faţă de jidani, atunci când le îngăduie ca *Sâmbăta să nu*

[1]) Respectul pentru cetitorii revistei noastre, precum şi caracterul ei serios ne opresc să reproducem expresia de ţigan a celui ce se chiamă C. Argetoianu.

Supunându-ne orbeşte vrăşmaşului nostru, vom pieri desigur, şi vom pieri ca mişei; sculându-ne asupra-i chiar de nu vom isbuti pentru păcatele noastre, tot încă vom avea mângăerea de a pieri bărbăteşte, noi, femeile noastre, copiii... cu toţii!

Ion Vodă cel Cumplit.

ţie cursuri la şcolile evreeşti, în timp ce la unele şcoli româneşti *se ţin cursuri şi examene* chiar *Dumineca*.

D. Iuniu Lecca întreabă, în legătură cu procesul optanţilor unguri, pentruce guvernul a dat mandat unui avocat *jidan* — Rosenthal — ca să „apere" interesele ţării noastre?

C. Argetoianu, protestează contra expresiei *jidan* pe care o consideră batjocoritoare, deci neparlamentară.

D. I. Zelea Codreanu arată că expresia jidan este cea justă şi din punct de vedere filologic, şi nu este nici de cum batjocoritoare...

D. M. P. Florescu. *Eu întrebuinţez cuvântul pe care l-am auzit din gura mamei.*

21 Ianuarie

Dl **I. Zelea Codreanu** semnalează modul abuziv în care jidanii s'au întrodus în posesia pământurilor aparţinând composesoratului din Vişaul de sud (jud. Maramureş). Comisia judeţeană pentru judecarea diferendelor derivând din aplicarea legii agrare a consacrat dreptul jidanilor la tovărăşie în stăpânirea pământurilor.

Instanţele agrare locale au mers mai departe: au expropriat proprietăţile Composesoratului, aparţinând micilor proprietari români, în favoarea jidanilor.

Dsa cere o anchetă la faţa locului.

In comunicarea a doua întreabă guvernul ce măsuri înţelege să ia împotriva jidanilor din Cernăuţi cari continuă cu atitudinea lor ofensatoare, faţă de religia creştină.

Dl dr. C. Şumuleanu propune guvernului, să institue un fond de 5 milioane lei, care să servească, sub formă de burse la întreţinerea a 50 de absolvenţi ai şcolilor de Comerţ în Anglia, Franţa, Belgia şi Italia, unde se practică mai ales comerţul în manufactură.

D. I. Zelea Codreanu anunţă o interpelare în legătură cu provocările jidanilor din Cernăuţi, semnalând ameninţările lor împotriva studentului Tudose Popescu.

22 Ianuarie

D. Paul Iliescu se referă la comunicarea formulată de dsa înainte de sărbători, cu privire la descinderea făcută de parchetul militar la sediul „Uniunii evreilor români" şi constată că miniştrii de interne şi războiu, interogaţi de dsa, n'au dat nici până azi explicaţiile cuvenite asupra rezultatului cercetărilor întreprinse.

Referatul parchetului arată unele fapte grave, rezultând că *U. E. R.* are legături cu organizaţii similare din străinătate: că, deşi n'are fiinţă legală dispune totuş de un patrimoniu bănesc, alimentat de jidanii din toată lumea.

Referatul conchide la *desfiinţarea acestei organizaţiuni*, socotită *subversivă* şi care are în funcţia de secretar a! ei pe un anume Zelţer *condamnat pentru crimă de înaltă trădare*, fugit în străinătate şi întors apoi în ţară după decretarea amnestiei.

Cere o serie de acte în legătură cu descinderea făcută spre a desvolta o interpelare.

27 Ianuarie

D. A. C. Cuza aduce la cunoştinţa adunării cazul împuşcării săteanului Gh. Ţurcanu în Târgul Sculeni (Basarabia). Această împuşcare nu se datoreşte vre-unui accident ci este urmarea unor ordine oficiale. Directorul prefecturii Iaşi, d. Popovici, dăduse ordin să se confişte calendarele cu caracter antisemit şi în acelaş timp au fost oprite întrunirile, iar preoţilor li-s'a interzis să facă servicii religioase la diverse praznice şi inaugurări.

Intreabă pe d. min. de interne dacă are cunoştinţă de această împuşcare pela spate şi ce măsuri înţelege să ia împotriva jandarmului care şi azi este liber.

D. dr. C. Şumuleanu semnalează că unele insp. şcolare dau preferinţă elementelor evreeşti în ocuparea catedrelor la şcolile româneşti. Citează cazuri dela liceul din Dorohoi, dela altele din Bucovina şi Basarabia.

D. A. C. Cuza citeşte un ordin circular dat de insp. din Chişinău, prin care se acordă elevilor jidani scutirea de-a scrie şi de a desemna în ziua de Sâmbătă. Circulara e semnată de insp. Boldur.

Şcoala românească trebue să-şi păstreze caracterul ei ramânesc faţă de toată lumea. Jidanii urmează — sau nu urmează cursurile — ne este indiferent. Tendinţa finală trebue să fie însă:

Eliminarea jidanilor din şcolile româneşti.

28 Ianuarie.

D. Cârlan cere dlui min. al agriculturii să dea dispoziţiuni pentru accelerarea lucrărilor de cadasrare din Bucovina.

D. dr H Vasiliu semnalează unele abuzuri săvârşite de revizoratul şcolar din Botoşani.

D. ing. M. P. Florescu cere dosarele referitoare la vânzarea către un evreu a pădurii aparţinând cooperativei Ion Creangă. Dsa depune în acelaş timp şi un proect de lege din iniţiativă parlamentară, prin care se declară interzise vânzările de păduri aparţinând cooperativelor, ele fiind obligate să le exploateze.

D. Iuniu Lecca adresează dlui min. de interne o interpelare referitoare la actele unor subalterni din poliţie îndreptate contra producătorilor români cari vor să se organizeze.

D. Zelea-Codreanu întreabă pe Dl Min. de interne, dacă are cunoştinţă: că

1. Serviciul special de siguranţă din Cernăuţi a descoperit, că jidanul Dr. Bărenfeld, directorul tipografiei, „Eminescu" din Cernăuţi, — care tipografie este o întreprindere a ziarului jidovesc „Cernowitzer Allgemeine Zeitung" — se ocupă pe o scară întinsă cu tipărirea şi răspândirea unei întregi literaturi de sub minare a Statului român, cum şi cu răspândirea de manifeste incendiare comuniste;

2. La gazeta „Morgenblatt" din Cernăuţi — care precum ştim a insultat în mod atât de ticălos pe Domnul nostru Isus Hristos şi întreaga noastră religie — *stă de strajă în fiecare noapte câte un jandarm român*.

Acestea, în timp ce ziarul „*Lancea*" din Focşani *a fost interzis pentru totdeauna prin ordin scris, pentrucă se ocupă de problema jidovească* şi în timp ce la Sculeni se trage cu puşca asupra acelora, care vând gazete, cari îndrăsnesc să se ocupe de de acţiunile de subminare a Statului român, ale jidanilor.

Intreabă ce măsuri este hotărât a lua, ca să ajungem la o stare normală românească.

24 Ianuarie

Din vreme'n vreme cartea istoriei se deschide solemnă în dangăte de clopote, în rugi de binecuvântare şi în fâlfâiri de steaguri tricolore, ca pentru a demonstra, că logica şi dreptatea istoriei nu încap între limitele unei vieţi singuratice. La locul unde se deschide, filele sunt însemnate cu roşu, iar cuvintele se schimbă în imagini ce au o putere comunicativă mult superioară abstracţiei literale. Şi astfel în perindarea de serbare populară, amintirea zeilor casnici ai acestui popor se filmează luminoasă ca o cugetare de bătrân.

Cu cât trece vremea mărind distanţa între rostul celor de atunci şi rostul generaţiei de azi, actul Unirii se purifică de toate elementele accidentale precizându-se tot mai intens în sufletele noastre. Atmosfera zilei în care o naţiune întreagă comemorează punerea pietrei fundamentale la viaţa ei de stat, este plină de duioşie. De acea duioşie care face să simţi trezindu-se în tine omul creiat de D-zeu, şi care te predispune a ierta toată umilinţa veacurilor.

In jurul zilei de 24 Ian. o generaţie întreagă şi-a eternizat numele. Succesul ei n'a stat în tăria armelor ci în puterea nebiruită a credinţei. Generaţia de azi nu are puţine motive de a lua lecţii de perseverenţă dela aceşti antecesori. Şi-o face aceasta conştie fiind „că celor învinşi o singură salvare le rămâne: să nu mai spere în mântuire".

Aceia pe cari îi prăsnuim la 24 Ianuarie au murit, iar morţii nu au altă putere decât să arate urmaşilor cum au trăit.

In inima Ardealului însemnătatea acestei zile a fost simţită. Credinţa este mare iar în ochi fiecare dintre noi poartă imaginea fosforescentă a nevăzutului la hotarele văzutului.

I. Liviu Hulea.

Cu prilejul unui jubileu

„Cosinzeana" jubilează. A împlinit zece ani. Ne bucurăm, căci e o revistă literară şi singura revistă de acest fel în Cluj.

A avut să lupte, ca azi să poată serba. O revistă serioasă străbate încet. N'o duc curentele politice dela un cap de ţară la alul. Lăţirea ei se face în linişte.

„*Cosinzeana*" s'a răspândit şi pe cât se liniştesc valurile tulburate va fi cerută mai mult . . .

Pentru istoricul literar şi-a câştigat un merit: a ştiut să înfrunte greutăţi, a ştiut să se menţină şi în acest oraş, ce mâine trebue să fie altfel şi de pe acum se pregăteşte să fie . . .

Născută în toamna anului 1911, — „o toamnă dulce şi blândă cu foşneţe de frunze arămii, cu cer senin cu visuri tulburătoare. Visuri de iubire, visuri de muncă, visuri de înălţare", zice cel ce i-a dat viaţa din „dragostea nemărginită de-a creia pe seama unui neam oropsit o revistă în stare să-l smulgă din mrejele similarelor reviste streine, cari îi cucereau încetul şi pe nesimţite sufletul, i se încuibau în sanctuarul familiei şi încercau să-i schimbe mentalitatea dându-i o spoială de cultură cu desăvârşire contrară fireştilor sale, înclinări naţionale".

Cât a lucrat si cât a realizat din acest program măreţ, — cine ne-o va spune?!

Ce se petrecea în sufletul preoţilor, ce-o sărutau şi binecuvântând-o jurau, că vor lupta pentru limba ei până la moarte, simţim răsfoind în lumina trecutului de ieri filele celor zece volume . . .

Până în 1915 (7 Februarie) apărea într'un centru de românism ardelean; era stăjer contra revistelor streine. ce-ar fi vrut să strice armonia modestelor căsi româneşti.

In timpul răsboiului n'a apărut. Mulţi i-au simţit lipsa, căci nu mai venia cu momentele de linişte.

Când graniţele s'au schimbat ascultând de ritmul vremilor a reapărut în capitala Ardealului.

A privit duioasă când i-a dispărut o soră şi vrea, ca împreună cu cele ce se vor naşte — pe cari noi le vedem puternic creatoare de curente, să fie purtătoarele românismului, a demnei lui manifestări pe aceste meleaguri.

Ori cât de materialist ar fi veacul nostru — ceeace nu-i de loc un titlu de hulă pentru el căci adună forţe pentru idealismul celor viitoare avem şi oameni cari ştiu să ducă înainte torţele culturii.

Tinerii luptători de ieri nu sunt toţi obosiţi. Unii, chiar vreau să ne facă concurenţă în porniri entuziaste. Profesorul Duică a voit să ne spună că ne'ntrece. . .

Dsa este unul din foştii colaboratori ai *Luceafărului.*

Când „*Cosinzeana*" jubilează într'o atmosferă de frumos avânt al cuvântului şi slovei româneşti (conferinţe, ziare, reviste sociale etc.) în această capitală, poate c'ar fi şi momentul răsăririi acestei reviste. Ardealul îi simte lipsa . . .

Intre portretele câtorva colaboratori „*Cosinzeana*" pune la mijloc pe-al Dlui Duică. Dorim să fie un simbol. Cine ar protesta, dacă Dsa, aşa cum ştie, ar chema pe tineri la muncă şi-ar da din Cluj sbor unei noui reviste literare? cu personalitatea Dsale ar da avântul ce-i trebuie unei reviste că să străbată acum, şi să dăinuească apoi mult.

Cosinzenei îi zicem strămoşescul: „la mulţi ani" şi vrem să ne răspundă veselă şi plină de viaţă: „Cu *Luceafărul* împreună".

Răspunsul ei să se audă, să cheme la fapte!!

I. D. Docna.

Aşa se spune că...

...Răposatul primar al Vienei, marele antisemit Karl Lueger şi trăia ultimele ore în mijlocul doctorilor neînduràtori. Agonia se apropia cu îmbrăţişarea ei gheţoasă, când bolnavul se ridică puţin şi ceru insistent celor din jurul său să-i aducă urgent pe marele rabin. Doctorii constatând deplinătatea facultăţilor sale spirituale se grăbiră a-i satisface această ultimă dorinţă. Şi rabinul veni...

— Pentru ce m'aţi chemat stimate d-le primar?

— Apropie-te, — îi zise acesta — Te-am chemat pentru-că vreau înainte de a muri să mă treci la legea jidovească. Eu care o viaţă întreagă am luptat împotriva voastră.

In odaie erau toţi icoane cu gurile căscate.

— Vorbiţi serios d. primar? se grăbi să întrebe rabinul.

— Da.

— Şi pentru ce doriţi să faceţi acest pas?

— Deaceea preaiubitul meu rabin, ca murind peste vreo câteva ore să fie cu un jidan mai puţin pe lume.

După Crăciun

Ni se pierd obiceiurile. E o afirmaţiune pe care o auzim cam des. E păcat, dar ce putem face? Intr'o anumită măsură e firesc să ne schimbăm, timpul mută şi munţii din loc. S'ar putea interveni în vreun fel pentruca să se oprească bălţarea obiceiurilor noastre cu tot feliul de articole proaste, imitate după oraş. La nunte ţărăneşti ţopăindu-se schimmy? E un fapt şi un fapt care trebue să ne dea de gândit.

In urma războiului, sufletul satului s'a desechilibrat. Va mai reveni, se va îndrepta? Poate, trebue să se îndrepteze, dar deocamdată nu numai că s'au părăsit unele obiceiuri, dar ne batem joc de altele, *ne batem joc de noi şi nu roşim de loc.*

Inainte de Crăciun şi în tot timpul sărbătorilor de după el se practicau o mulţime de obiceiuri. Pe unele le mai cunosc numai bătrânii, altele încă n'au fost părăsite. Sunt prea înrădăcinate în noi, pentruca într'o bună zi să le putem pune şi pe ele la archivă. Atâţia moşi şi strămoşi au trăit cu ele şi când se va scrie istoria noastră complectă, cu deosebită considerare faţă de viaţa sufletească a poporului, se va vedea ce rol au jucat în desvoltarea noastră. Azi însă, se practică numai fiindcă aduc câştig. In noaptea ajunului de Crăciun, — câte lucruri frumoase nu s'au scris despre ea, — nu sânt rari colindătorii, cari termină beţi, tăvălindu-se în zăpadă. Evlavie, gânduri curate, înălţare sufletească, glasuri cristaline adresate cerului? Au fost odată, acum sunt rare, rare de tot. Şi totuşi şi acum omătul se cerne lin, ca nişte fulgi moi de pene şi acum pământul amuţeşte sub lacrimile îngheţate ale cerului şi clopotele dangăne duios prin întuneric în clopotniţa din deal.

Povestea însă nu se termină aci. Din setea de câştg, colindătorii noştri bat la toate porţile. *In ajunul Crăciunului prăvăliile jidoveşti sunt pline de feciori veniţi cu turca.* Banii pe cari îi primesc dela ei, sunt acaparaţi înapoi şi feciorii noştri, cu însuşiri de cari prea ne însufleţim, nu văd, nu înţeleg, ci sfârşesc comedia, ameţiţi la cap, cine ştie în care cârciumă.

La fel se face şi cu alte obiceiuri. In dimineaţa de anul Nou, copiii cu feţele îngheţate de frig, tremurând cu sorcova în mână, la fel se duc în toate casele, pentruca să spună

Sorcova veselă,
Să trăiţi
Să'mbătrâniţi
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir, de trandafir...

Iar la urmă
„La anu şi la mulţi ani boieri!"... ştiu şi o spun copiii noştri. Ce o fi având însă cu acest graiu limpede, cu această urare, ieşită din gura curată a unui biet copil neştiutor, cutare Rozenzweig sau Goldenberg, nu ştim. Văd însă că e rău. Vorbind despre o parte din acestea, un ziar spune cam următoarele: „Aşa se sfârşesc toate. Povestea cu obiceiurile noastre e un sfârşit de mit. Nimeni nu mai crede. In suflete procesul e terminat. Practica întârzie ca întotdeauna, dar degenerările arată sfârşitul: sfârşitul melancolic al unui mit".

E serioasă chestiunea, să nu ne înşelăm, şi în acelaşi timp e şi foarte complexă. Acestea sunt semne, cari trebue să dea oricui de gândit. Am amintit numai câteva din ele. Oraşele ştim cum stau, rezerva noastră e la sate. Mai multă atenţie faţă de ele, e ceva ce ni se impune serios.

Oct. F. L. Popa

Pretendentul

Nemişcată, fixă, cu ochii în tavan, urmărea perdută molatica răsucire a fumului de ţigaretă. Rezemată de dosul canapelei, superbul cap cu păr de abanos îi cădea într'o parte, iar braţele, încrucişate pe pept, închideau liniile onduloase, discrete, ce fugeau sub platforma bluzei. Avea ovalul prelung, căzând drept, bărbia scoasă, nasul fin, cu nările puţin dilatate şi sprâncenele arcuite, ca trase din condeiu; părea o preoteasă orientală, a cărei privire extatică se topeşte în fumul tămâiei înălţat spre slava zeilor. Pleoapele din când în când clipeau, ca nişte obloane trase cu zor, şi bogata lumină lăuntrică se revărsa prin zăbrelele genelor, şerpuia cuprinsul camerei, neteza gândurile şi dispărea în vagul cenuşiu. La ce se gândea?

Siluete de pretendenţi se desprindeau din vaporii imaginaţiei, îi treceau pe dinainte ca o ceată de soldaţi în faţa căpitanului lor. Musteţe mobile, zâmbete tainice, ochii întunecaţi, toate le vedea, îi zbârnăia în urechi zgomotul pintenilor, şi de departe îi surâdea talia unui ofiţer, strânsă într'o tunică galonată. Nici acesta nu-i trebuia: era sărac. Gândul i-se opri asupra unui bancher evreu, archibogat, ca asupra unei chei magice, care se nimereşte la toate apartamentele. Da, acesta era preferatul. Comoditatea, luxul, plăcerea, toate i-le rezerva dânsul, şi unde mai pui că prin el, prostuţ şi fricos cum era, îi putea avea pe toţi ceilalţi.

Un zâmbet lasciv îi descreţi buzele. Se sculă. Servitoarea îi aduse o scrisoare şi i-o întinse pe tavă:

— Doamnă, a venit dl. bancher Goldmann.

— Introdu-l în salon şi spune-i să mă aştepte.

Desfăcu scrisoarea cu oarecare nedumerire şi citi: era de la o prietenă.

Draga mea,

Iţi scriu de departe, unde soarele numai răsare pentru mine, sub acelaş chip zâmbitor, unde luna, stinsă şi părăsită, nu mai împrăştie candoarea de altădată, căci monopolul poeziei îl deţin nişte samsari murdari, percinuaţi, cu nasul coroiat.

Mă vei ierta dacă îţi fac o mărturisire cam lungă, dar simt un imbold puternic de a-mi deşerta tot ceeace am pe inimă, de a încredinţa cele mai bune prietene un secret care, mă roade necontenit de aproape un an.

Iţi aduci aminte câtă vâlvă a făcut căsătoria mea? Câtă îngăduinţă din partea lumii în a judeca un pas nesocotit şi câte priviri invidioase cari în închipuirea lor îmi şi vedeau casa tapetată cu aur!

Bărbatul meu, o specie de evreu ca ori care alta, gras, scund, rotofeu, cu nasul puţin adus, purta ochelari cu ramă de aur, prin cari doi ochi bulbucaţi plimbau pe suprafaţa lentilelor o uitătură de precupeţ. Obsesia acestor priviri mercantile, îmi străpunge sufletul, îmi cântăreau fiecare mişcare, fiecare gest, părând a le calcula cu muniţiozitate contra valoarea lor în bani. Oroarea şi desgustul m'au stăpânit tot timpul logodnei, şi de câte ori se apropia de mine, o senzaţie ciudată îmi cutreera nervii, ca la o atingere gelatinoasă, puhavă.

M'am măritat din motive regretabile. După celebrarea cununiei am plecat în streinătate, şi apoi, ne-am

aşezat în oraşul unde îşi învârtea meseria de bancher. Locuiam într'un edificiu falnic, a cărui înfăţişare pompoasă sfida casele creştinilor cu acea neruşinare imbecilă, cu care numeroasele firme evreeşti, bătătoare la ochi, se răsfaţă pe stradă. Timp de o lună, bărbatul meu s'a purtat blând, mi-a făcut totul pe voe şi s'a folosit de atenţii atât de măgulitoare, încât cu toate că-mi era nesuferit, m'am silit să i-le răsplătesc prin devotament. Dar lucrurile s'au schimbat. După vre-o şase săptămâni, drojdia rassei sale începu să iasă la iveală, întocmai cum apar boabele de sifon la suprafaţă. Din blajin cum era, a devenit morocănos, certăreţ; unele aluzii necuviincioase cu privire la credinţa mea, m'au umplut de revoltă. Intărâtat de focul ce mocnea în fundul conştiinţei mele, s'a repezit într'o noapte asupra mea, şi cu un spasm furibund, mi-a smuls de la gât rozariul, singurul semn care dovedea că am rămas creştină. M'a silit apoi să mânânc din vasele cuşer, şi de câteori mă împotriveam, mă stropea cu noroiulunor înjurături murdare. N'a rămas neatins nici Dumnezeu, nici biserica şi nici crucea, pe care aversiunea lui de sânge o pângărea cu toate trivialităţile ce-i puteau eşi pe gură.

Umilinţele au urmat, până când într'o zi, nemernicul a îndrăznit chiar să mă bată. O! atunci, în clipa aceea, am simţit toată povara înjosirilor de altădată, mi-am văzut terfelită toată mândria mea de femee, de către această liftă cu pistrui. M'am gândit: iată din ce neam faci parte, pentru a da naştere, poate mai târziu, unor monştri, cari îţi vor zice mamă.

Scârba m'a făcut să mă cutremur, Am dat buzna în odaia lui şi i-am spus că de azi înainte să nu mă mai considere de soţie, deoarece intentez proces de divorţ. Ce crezi că a făcut? A râs şi a dat din umeri.

— N'ai motive şi n'ai martori, îmi zise cu un rânjet disgraţios.

Adecă aşa, îţi trebuie motive şi martori? Sângele îmi ferbea: am repetat în gând aceste cuvinte cu o ură aşa de sălbatică, de credeam că-mi zdruncină creerul.

Deodată mi se făcu lumină. In faţa noastră, la etajul prim, locuia un student, care îmi arăta mult interes de câteori apăream la geam şi de câteori mă vedea pe stradă. Era înalt, palid şi cu nişte ochi atât de negri, încât părea un demon trimis din iad spre a-mi veni în ajutor.

Am luat tocul şi cerneala cu nişte mişcări de somnambulă, am scris pe un bileţel câteva rânduri silite şi l'am înfăşurat în jurul cheii de poartă, legându-l strâns cu aţă. I-l dădui apoi servitoarei spre a-l duce la destinaţie.

Abia făcu aceasta câţiva paşi şi bărbatul meu, care ascultase la uşe, se înăpusti înăuntru cu un muget de fiară. Nu mi-am pierdut cumpătul; am luat stiletul cu care tăiam cărţile şi ridicai braţul.

— Dacă mai faci un pas, strigai, îl împlânt în tine.

Trăznetul din cer n'ar fi produs un efect mai surprinzătdr ca cuvintele mele. Se opri livid, tremurător, ca un om îmbolnăvit de friguri.

Acum, draga mea, procesul e în curs şi abia aştept să se termine, ca să pot veni acasă, să revăd locurile şi persoanele cari mi-s dragi.

Christina.

Termină citirea scrisorii în culmea agitaţiei. Fineţea trăsăturilor i-se înăspri, buzele i-se încreţiră sub o formă dispreţuitoare, iar ochii, înflăcăraţi peste măsură, licăreau suveran. Apăsă de câteva ori pe butonul soneriei; servitoarea se ivi nu peste mult.

— D. Goldmann e încă aici? O întrebă ea calm, respicat, păstrându-şi atitudinea regească.

— Da doamnă.

Spune-i că nu-l pot primi.

Ionel Neamţiu.

Cânt şi ecou

Rezultatele campaniei noastre şi fluerarea jidanului Şugár. Ce ziee d. Popovici Beyreuth şi ziarele. Ce zicem noi.

Est nobis voluisse satis.

Interpretând în ultimele două numere ale revistei noastre sentimentele de nemulţumire ale opiniei publice româneşti, am cerut celor în drept ca jidanul Şugár să nu mai cânte pe scena Operei din loc, aceasta constituind o gravă insultă adusă tuturora, afară de d. Popovici Beyreuth. Recidiva s'a produs în seara de 17 a lunei curente şi cum paharul era plin, ultima picătnră a făcut să se reverse în formă variată de onomatopeie întreaga supărare a publicului. Din loji, dela balcon din parter şi din inimă... Alea jacta est.

Gangrena s'a tăiat adânc dela rădăcină în puroiul s'a scurs acoperit de întuneric pe o uşe laterală pentru a nu mai otrăvi nicicând organismul care l-a eliminat. Jidanul Şugar care din bariton s'a făcut tenor, cum s'ar face cineva din cal măgar şi care susţine că niciodată în viaţa lui n'a mai cântat acompaniat de două orchestre, şi-a pus în vibrare coardele vocale spre plăcerea lui şi spre chinul auditorului pentru ultima oră la Opera română din Cluj.

En désespoir de cause, d. Popovici Beyreuth împărtăşeşte supărarea dlui Sugar tot aşa cum armăsarii lui Hypolit împărtăşeau odinioară tristeţea stăpânului lor. Pare aproape inconsolabil...

Noi nu avem nimic împotrivă ca Sugar să-i cânte, să-l încânte, şi chiar să-l descânte „venerabilului" director... dar între patru ochi numai. Pentrucă nu e logic că dacă d. Popoviciu Beyreuth a aflat cu cale să-şi pedepsească urechile în felul acesta, să suferim şi noi.

Ziarele scrise în limba maghiară din Cluj stau pe punctul de a condamna acel protest. Compătinim cu o oarecare nostalgie aşa cum compătineşti un om, care a ajuns caricatură fără să facă politică, atitudinea ziarului maghiar „Ujság", care nu îndrăsneşte să spună pe faţă că Şugar e jidan, numindu-l „talentatul artist maghiar". Şi aceasta cu atât mai mult cu cât ziarul sionist „Uj Kelet„ şi „Keleti Ujság" publică în gura mare, că tenorul miraculos, pe care directorul operei îl iubeşte atât de mult şi care e jidan, a fost victima unui complot. Iată însă cum balanta se pleacă favorabil în partea noastră prin sentinţa unei matematice aprecieri din „Biruinţa". Dl C. Dragos scrie... „dl Şugar a dat dovezi de completă incapecitate şi ... a făcut impresia unui cantor de sinagogă. Interpretarea îi este caricaturală, iritantă iar din punct de vedere artistic ofensatoare".

Şi acum să încheien discuţia cât se poate de principial. Că arta n'are patrie este perfect adevărat. Dar artistul are, şi noi nici-odată nu vom permite ce un comunist internaţional să ne cobiască a rău de pe o scenă românească.

I. Liviu.

INFORMAȚIUNI

Conferința dlui prof. I. C. Cătuneanu, ținută la Camera de Comerț din loc, în ziua de 30 Ianuarie a. c. va fi publicată în numărul viitor al revistei noastre. Aceasta, pentrucă numărul de față a fost cules la data când s'a ținut conferința.

*

Interne

Țara cârciumelor. După *o statistică mai nouă*, avem în total **520.000 cârciume** (cu hoteluri și bodegi): **32.000** școli și **18.000 biserici**.

Deci la un număr de 163 suflete, cam la câte 35 familii, avem o cârciumă!

Din aceste 520.000 cârciume, cam 80% adecă peste 400.000 sunt pe mânile străinilor și mai ales a jidanilor, cari, după anchetele și constatările oficiale, falșifică beuturile cu cele mai puternice otrăvuri.

Și-atunci să ne mai mirăm că neamul românesc trăește într'o complectă sărăcie și mizerie și scade și ca număr și ca vigoare pe zi ce trece.

Să luăm statisticile din Maramurăș, Bucovina, Moldova și Basarabia și vom vedea în ce situație îngrijorătoare se află elementul românesc.

Ar fi timpul ca guvernele să se intereseze de această stare, care amenință în mod serios existența și vitalitatea neamului românesc și să se ia cele mai drastice măsuri pentru înfrânarea alcoolismului care bântue cu furie satele noastre românești.

*

Soldații români slugi la Jidani. Aflăm dintr'un ziar care apare la Cernăuți, că soldații români servesc anumitor indivizi cari n'au nimic comun cu armata, ca vizitii, muncitori și salahori.

Lucrul e de necrezut, pentrucă prea mare ar fi rușinea, însă acesta e adevărul.

Proprietarul Gustav Socal (jidan) din com. Boianceni, pl. Nistrului, jud. Cernăuți, are în serviciul său 3 soldați români, cari fac pe vizitii. „Flămânzi și cu hainele rupte — spune acel ziar — acești bieți băeți, în loc să'și facă stagiul lor la regiment și să se pregătească pentru apărarea țării, fac serviciu unui om *care sfidează tot ce-i românesc.*

Ne întrebăm noi de unde și până unde acest drept al jidanului Socal. Pe ce bază feciorii români, în loc să slujască țării, sunt slugile unui trădător? Ce are de zis d. ministru de războiu în această afacere urâtă? Nu crede că e interesul țării să se curme cu asemenea scandaluri? Cazul nu e unic și se impun măsuri grabnice pentru a nu se terfeli cinstea și numele ostașului român.

*

Plecarea comunistului Hatvanyi Lajos. Cetim în ziarul „Keleti Ujság" din 14 Ianuarie 1927 că „baronul" Hatvanyi Lajos, provocatorul dela Hotelul „New-York, după o ședere de $2^1/_2$ luni în Ardeal, a plecat în Germania, lăsând comunității jidovești de-aici, suma de 47.000 lei.

Regretăm, că suscitatul ziar n'a avut bună voința să ne anunțe din vreme data plecării, pentrucă noi ne obligam să-i facem o plecare „costaforească". Acum odată plecat, îi urăm ca în Germania să aibă aceeaș soarte ca și la Cluj, Budapesta și Praga.

*

Alegera dela Sfatul Negustoresc din Roman. Nu de mult a avut loc adunarea generală a sfatului negustoresc pentru alegerea unui nou comitet.

S'a prezentat două liste: Au votat 111 membri. S'a declarat aleasă lista în frunte cu d. *Israel Schwartz*, care a întrunit 95 voturi.

Lista aleasă se compune din dnii: *Israel Schwartz, Mauriţiu Rozenberg, S. Ioseph, L. Grünberg, Victor Sternati, Iulius Isteni, C. S. Brand, Vasile Aronovici, A. Zocker, I. Froim, G. Dobronici, S. Abramovici, A. Lupu (Wolff), I. Rubinștein,* Iosif Ionescu, *S. Weizer, H. Șmilovici, Iohan M. Zisu, B. Bercoff,* M. Koffler și V. Bălăițescu.

Câți creștini — recte-șabăs-goimi găsiți în noul comitet Dlor cetitori? Mai e nevoe de vre-un comentariu? Noi îl credem de prisos.

*

Fabrică de încetățenire. Comisia dela Chișinău pentru „fabricarea cetățeniei române", și-a terminat lucrările. Toate cererile de încetățenire au fost primite, deși se descoperise o organizație de rabini falșificatori de acte de stare civilă.

Numărul cetățenilor români s'a sporit cu 160.000 de indivizi de cea mai curată speță galițienă și nimeni n'are nimic de zis.

Singura nădejde ne mai este în comisiunea de apel, care sperăm că-și va face deplin și conștiincios datoria, asvârlind dincolo de Nistru pe acei cari n'au ce căuta la noi.

*

Externe

Studențimea vieneză pretinde „numerus clausus". („Weltkampf" Ianuarie 1927). Alegerea jidanului *Hupka*, în demnitatea de Decan al Facultății juridice din Viena, a avut ca urmare o spontană și unanimă reacțiune a studențimei vieneze creștine. Printr'un comunicat oficial al „Zentrallstudentenverband"-ului se *pretinde* demiterea lui Hupka și introducerea oficială, pe cale legislativă, a „numerus-clausus"-ului atât pentru profesori, cât și pentru studenți. Agitația e în permanentă creștere. Jidanii din Viena se tem că mișcarea se va lăți în toate clasele și păturile sociale.

Proverbul (expresia de rațiune condensată a gândirii umane) zice că: *„de ce ți-e frică, nu scapi!"*

Să dea Dumnezeu!

*

Poșta Redacției

Vornicu, prof. Maramureș. Vă rugăm a ne trimite cele promise Primul, nu-l putem publica, întru cât, l-ați publicat și în alt ziar.

Manta-București. Articolul Dv. va apărea în numărul viitor. Vă rugăm a le trimite și celelalte.

Ing. Gheorghiu-Ismail. Vom puplica în numerele viitoare.

Tudor Ionescu — Craiova. Se va publica în numărul viitor.

Dnei Dienes-Goetz. Scrisoarea Dv. sosind prea târziu, va fi publicată în numărul viitor.

*

Intr'o notiță din No. 5 (1 Ianuarie 1927) intitulată „cei nechemați să plece" în legătură cu afacerea d. I. Goetz-Dienes s'a publicat următoarea frază: „iar studenții sunt datori ca până când va sosi ceasul răfuelii, să părăsească băncile atunci când această creatură va mai călca pragul sălei de cursuri."

Interpretând această frază, relevăm că noi nu am înțeles să instigăm la grevă studențimea, lucru care nu întră în concepția noastră de luptă națională, mai ales acum, când autoritățile universitare au înțeles, ca studențimei să-i dea libertatea de acțiune profesională.

Dar ori-cum ar fi ținute cursurile de stiențific, totuși limbajul lasă foarte mult de dorit, ce suntem gata să-o dovedim printr'o stenogramă, care numai citindu-o ne-ar enerva ca și rubrica „Mult e dulce și frumoasă" din Universul.